

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 — — —
Negyedévre . . . . . 2 — 50
Egy hóra . . . . . 1 — —

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
nyomtatottak alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Magyar kereskedők.

Debreczen, június 17.

A magyar országgyűlés haldoklik, most köszörüli épen a kétélű bárdot, a mely ki fogja végezni, — pedig fontos kérdések várnak a közel jövőben megoldásra. Vagy talán épen ezért?

A kvóta bizottságok már hónapok óta folytatják tanácskozásait, a miniszterek az év eleje óta folyton alkudoznak s minden összejevetelüknek egy a célja: a vám- és a kereskedelmi szerződés megújításának kérdése.

Mi a kik azt akarjuk, hogy Magyarország független legyen, a függetlenségi és 48-as párt tagjai, állunk leghivebbül elveink mellett s teljes erővel azon vagyunk, hogy hazánkat gazdaságilag függetlenné tegyük e küzdelem által. Választások előtt állunk, a mely a felett fog dönteni, vajjon hagyjuk-e tovább is zsebünkben kotorászni s abból élni az osztrákok, vagy harmincz évi felesleges kiskoruság után a magunk lábára állunk-e hát valamikor?

Ennek az életbevágó magyar nemzeti érdeknek istápolására, ügyében minden eszköz felhasználására a függetlenségi és 48-as párt az országnak minden testületét, sőt minden egyes polgárát nem egyszer felhívta.

Ennek a felhívásnak eddig mintha nem lett volna meg a kellő eredménye: kissé lanyhán mozogtak az emberek Magyarországon, szinte kiértelt mozgalmakból a tudat, hogy a jelen országgyűlés nem fog határozni a gazdasági kiegyezés kérdése felett, feleslegesnek tartották tehát a dolog érdemébe már most belemenni.

Bizonyára ez az oka s nem más a lanyhaságnak, mely a gazdasági kiegyezés kérdésében Magyarországon eddig észlelhető volt s ma már, a mikor közvetlenül a választások előtt állunk, bizonyára nyomatékosabban fogjuk nézeteinket e tekintetben érvényre juttatni, mert hiszen épen itt van az idő, hogy ezeknek a dolgoknak érdemben eldöntéséhez hozzájáruljunk a képviselőválasztások alkalmával gyakorlandó szavazatunk által. Ennélfogva mind nagyobb és nagyobb fontosságúvá válik a mai napokban, ha valamely testület törvényhatóság, vagy bármely gyülekezet ezekben a kérdésekben.

Kiváncsian vártuk a magyar kereskedőknek tegnapi esti megnyílt országos kongresszusát, mert épen a legnagyobb magyarországi testület szavát lehet alkalmunk hallani s véleményéről fogalmat alkotni,

a melynek e kérdésben, mint közvetlenül érdekeltnek, döntő szavának kell lennie.

Sok vád érte s talán még több nem sikerült védelemben részesült, a mely többet ártott, mint használt a magyar kereskedővilágnak az alkotmány helyreállítása óta, mikor arról volt szó, hogy a kereskedelembe be kell hoznunk a magyar szellemet, ki kell pusztítanunk a nemzetölő német szót, ki a külföld után futkosást és a külföldi érdekek istápolását, a mely az abszolút éra alatt — talán önkénytelenül — hozzátapadt.

Mindig voltak a kik feleslegesnek tartották a mai időben az erről való vitatkozásokat, — mert — mint mondták — ez csak olyan, mint a harmatcsepp, mely a hűvös éjjelen befödi a leveleknek zöldjét, de a legrészletesebb hatására elhalasztására eloszlik onnan.

S a magyar kereskedők ezt a fel fogást sohasem hazudták még, ha néha lehetett volna is kifogás a harmatcseppnek egy némely helyen nagyon is bővizűségéről a melyet a szabadelvű kormányzatnak nagyon is köznap fenyű napsugarai nem bírtak egy könnyen párologásra indítani.

De itt is bebizonyult, hogy a Nap sőt akkor is, a midőn nem Apolló hajlja a lovakat hanem Phaeton gyenge kezében van kormányzatának gyeplője, — mindössze annyi a különbség, hogy az ügyetlen kormányos kezében nem fog czélhoz érni kocsijának rudja, hanem a gyenge kézből fog mielőbb kihullni a gyeplő.

Ime, a magyar kereskedelmi kongresszus tegnapelőtti gyűlésén állást foglalt a önálló vámterület mellett, habár a kormány, a melyre a nemzeti érdekek meglehetően Napjának kormányzata jelenleg bízva van, járattan sőt tudatlan és rosszhiszemű a maga dolgában s az ő keze után hanyatthomlok rohanhatna a nemzeti érdekek ragyogó szekerére a végbukás szélére.

A magyar kereskedők, a kiket pedig járószalagon szeretett vezetni a kormány, az államnak a kereskedelem istápolására való eszközeit pártczélokra használva fel e téren tán még inkább, mint bárhol, nem követte a nemzeti érdekeket a hanyatlás felé vezető gyeplőjét a kormánynak, hanem a saját lábára állva megadta a kegyelemdőfést maguknak az ügyetlen kezeknek, amelyekre jelenleg a gyeplő kezelése bízva van.

Üdvözljük e lépésért a magyar kereskedőknek országos kongresszusát, mert igazán a z utón járnak.

A magyar nemzet léteérdekei igen nagy mértékben össze vannak s voltak mindenha kapcsolva a kereskedelem irányával, szellemével és haladásával, de maga a kereskedelem ügye is csak akkor haladhat igazán előre, ha szolgálatába szegődik a nemzeti érdekeknek s a harcosok közé áll minden tekintetben.

A magyar kereskedők országos kongresszusának határozatára bizonyára az ország minden kereskedelmi üzlete utána dörgi megrázó ekhó gyanánt a helyesítő szózatot, mely aztán meg fogja változtatni Magyarország haladásának eddigi gyenge mértékét, életre fogja hívni a sorvadó erőket s elpusztítja a föld színéről ezt a közösüges rendszert, amely békóba veri a nemzet életét.

A magyar kereskedők megmutatták, hogy ő tőlük nemzeti érdekeinket nem kell féltanünk, jó kezekben van az ott letéve, ki fog abból hajtani nemsokára a magyar állam teljes függetlenségéig!

Kohányi Gyula

A képviselőház munkarendje. Tegnap Ugron kérdésére Bánffy kijelentette, hogy a bünvádi eljárást a szünetek előtt már a kormány nem kívánja tárgyalni, A kuriai bíráskodás egy-két nap alatt le lesz tárgyalva, azután tárgyalatik a cukoradóról szóló javaslat és még néhány apróbb ügy: a major-sági zsellérbirtokokról szóló javaslat, a házadó törvény módosítása és néhány vicinális vasut, a mi természetesen a Bánffy-korszakban el nem maradhat. Mindez igénybe vesz egy-két napot, azután következik a Bánffy-kormány eldöradója: a vakáció. Bánffy naivitását semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy még az őszi ülészak teendőiről is beszélt. Majd szeptember végén ül össze a Ház és akkor első teendő lesz — Bánffy szerint — a bünvádi eljárás tárgyalása. Ugy intím azonban Bánffy is bevallja, hogy maga sem tudja, mi lesz ősszel és csüggeteg fővel gondol arra, hogy hol lesz ő már ősz el. És a folyosókon a képviselők mind arra gondolnak, hogy ki is fogja a választásokat vezetni és mikor is ül össze az új Ház? Bánffy feje felett már a legintimusabb emberei is elnéznek és keresik a jövő emberét.

Interparlamentáris konferencia Budapestén. Az interparlamentáris konferencia előkészítő bizottsága f. hó. 19-én déli 12 órakor a képviselőház pénzügyi bizottságának termében Széll Kálmán elnöklete alatt ülést tart.

A „kuriai biráskodás“ és a felekezetek.

III.

Debreczen, június 17.

A kormány tehát egy régóta sürgetett, jó idő óta készülő és készen is levő törvényjavaslatot terjesztett be. Jól át-megátgondolhatta tartalmát, s precíz kifejezésekkel, kifogásolhatlan iránylyal adhatta a törvényhozó gyűlés elé. S mégis mily vitát idézett elő különösen a 3. §-ik pontja; »a választás érvénytelen . . . ha a képviselő a) »a kérdéses választást megelőzőleg három hónapon belül, a vallás szerartásainak végzésére rendelt helyiségben, vagy vallásos jellegű gyülekezeten a választás eredményének befolyását czélzó nyilatkozatot tett, b) »abból a czélból, hogy egy vagy több választó ő reá szavazzon, vagy bizonyos jelöltre ne szavazzon, vagy hogy a szavazástól tartózkodjék, az egyházi kegyzerekben való részvételre tett ígéretet, vagy egyházi fenyték alkalmazásával, vagy a kegyzerek elvonásával, vagy tulvilági büntetéssel fenyegetett; »a vallási tisztelet tárgyait, vagy olyan tárgyakat, melyek egyházi szerartások végzésére rendeltvék, a választók gyülekezetén, vagy választási menetben használt; »d) »vagy ilyen cselekményben részes, vagy abba megelőzőleg és kifejezetten beleegyezett.«

Az egész 9. pont megbotránkozta a határozottan klerikális képviselőket, többkevesebb a krypto-kerikálisokat; amazok ismeretes szócsöve V. I. pater az egész pont kihagyatását követelte, mint a mely reszkető gyavaság szüleménye; emezek a »vallásos jellegű gyülekezet« kifejezést nem tartva világosnak, érthetőnek, tehát új szövegezés végett kívántak visszautasítani.

Szó sincs róla, hogy az a kifejezés nem bir tiszta, határozott értelemmel, melyet a törvény precizitásától el kell várnunk, hogy mind a bíró tévedése, netalan saját politikai véleményének behozása az ítéletbe — kizárva legyen; mind a jelölt, mind a választás körül tevékeny szereplő — kortes — tudja magát tájékoztatni: mi szabad és a választás érvényességét nem veszélyeztető . . . hely, nyilatkozat, vagy felhasznált eszközök dolgában.

Ázért ha az a passzus csakugyan új és oly szövegezést nyer, hogy értelme ha szinte bizonyos körülírással is tiszta és elmagyaráz-

hatlanná válik, úgy a bíró, mint a jelölt, kortes vagy választó előtt . . . a törvény méltóságát s alkalmazhatóságát növelte, s netalan később előfordulható kihágásoknak és új elégedetlenség előállásának lehetőségét zárta volna ki. De hát nem utasítottak vissza!

A képviselőházi vita folyamán az ellenzők részéről felmerült nyilatkozatok indítasából, vegyük tehát magunknak azt a farsadást — addig is míg törvényes magyarázat erre nézve utasíthat, — hogy lehetőleg fejtsük meg, hogy mit érthetünk a ezen a kifejezésen: »vallásos jellegű gyülekezet;« melyik vallásfelekezetet sértheti az; — melyik ellen lehet intézve, vagy — minthogy ilyen czélzatosságot törvényben nem feltetelezzünk — mioknál fogva tarthatja egyik — vagy másik felekezet maga ellen intézettnek? A protestánsok különösen hogy foghatják fel?

A törvényjavaslat »a vallás szerartásainak végzésére rendelt helyiségben« első sorban a templomot érti, de hogy nem kizárólagosan ezt, mutatja, hogy nem említi kifejezve a — templomot. És ez helyes is, mert a vallás szerartásainak végzésére is a protestánsoknál sem kizárólag a templomok szolgálnak, hanem péld. temetések, esketések, beteg urvacsozlatások, keresztelesek, konfirmálások stb. azonkívül is végezhetők s végeztek is. Itt tehát az istentiszteles egy, vagy más esetben és alakban végzésének színhelyéről — tulajdonképen az istentisztelest tárgyzó alkalomról lehet szó. Ez, protestáns istentisztelesi ismeretből folyólag van mondvá, mert római és görög katolikus, — valamint görögkeleti istentisztelesi alkalmak közé még odasorozhatjuk a processiókat, bucsujárasokat sat. sat. Ezen felfelvésinkből folyólag tehát »vallásos jellegű gyülekezet« nem szorosan az istentiszteles, szerartások végzésére szolgáló alkalmakat, hanem tulajdonképen csak a vallásosság terjesztésére tartozó kevesebb jelentőségű, — dogmán kívül álló, — ugyszólván — társulati összejöveteleket jelent, még ha imával sat. vennék is kezdetüket, végüket — melyek el is maradhatnának, mint nem elmulthatlan kellékai azon czélnek, melyből az összejövetelt tartják. Ilyeneknek tekinthetjük a Szent-István, — Szent-László társulat gyűléseit, katolikus

kaszinó, katolikus legény-, ének-, sat, sat. egyletekeit, melyek többnyire egy-egy szent nevérol vannak a nép előtt megnyerőbbé téve, de tulajdonképen misszió-intézmények. A protestánsoknál ilyen alkalmak nagyon kevés számmal vannak ugyan, de végképen már még sem hiányoznak; mert hallunk prot. felolvasó gyűlésekről, missziói istentiszteletekről, prot. dalárdákról, sőt már prot. legényegyletről is. — Ezeknek van: közvetett vallásos czélja, — mondjuk — »vallásos jellege.«

Az istentisztelesi alkalmakat minden vallásfelekezet papja megőrzi minden oly érintéstől, mely azokat profanálná. Bizonyára, ha a könyörgésekben királyért, hazáért, elöljárókért könyörögnek — miként szoktak — és azt ezen törvényczikk szentesítése után sem hagyják el; sőt még ha a prédikációkban is serkentenek a hazaszeretetre, a honfiakat összefűző és felemelő, megdicsőítő szabadság, testvériség és egyenlőségre, mint amely polgáreléti sz. háromság, Krisztus hit- és erkölcs-tanából származott, és nyert életet a keresztényen szabad államok életében: az bizonyára nem lesz profanáció; és ha a lelkészek intik híveiket az igazság követésére, s meggyőződésük tántoríthatlan és megvesztegetés nélküli érvényesítésére az élet minden térein s ezt úgy egyházi, mint polgári váasztásoknál figyelemben is tartandónak tartják hallgatói: ki tilthatna meg azt a ker. erkölcsitanitónak. Ez feladata annak, ki a nép erkölcsi vezetésére van hivatva; s ezt az állam, mely a polgári erkölcsök tisztasága és szilárdságára méltan sokat tart, meg is várja a vallás szolgáitól. Ez az, a miben a vallás, s zükségves ápolója a hamisítlan polgári életnek is. Nem is lehet telni attól, hogy az ily lelkészi eljárás korteskedésnek minősítsék.

a-r.

A Szatmári h. esperes.

— Levél Szatmárból. —

Tisztelt szerkesztő ur!

A szatmári ev. ref. egyházmegye f. hó 15-ikén rendkívüli közgyűlést tartott F-Gyarmaton, melynek főtárgya az egyházkerület amaz ismeretes végzése volt, mely szerint egyházmegyeileg megbízott s a kerületi elnökség által behívott h. esperesünket szavazati

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Egy hónap krónikája.

A »Debreczen« eredeti tárczája.

-- június 16.

I.

Epen egy hónapja ma, hogy utoljára szemléldtem e helyen a közelmúlt eseményei felett . . . De milyen hónap! Mutatja már az is, hogy nem jutott lefolyás alatt hely és idő a rendes heti krónikának, nagy események, komoly czikkek etől pedig mindig visszahuzódik a szzgeny hegedés, kinek nincs más amb eziója, mint felidézni még egyszer a multat, mielőtt örökre lefutna az idők homokjával.

Május 16-án két tűz között álltam, a május 5-iki kvóta-üzenetek suhogó szárnya s a május 30-iki delegációk előrevetett árnyeka terjesztettek f-lem a feketeséget, kényszerítve reá, hogy harcoljak ellenök. Mindjárt aznap elhangzott a szerb magyar háboru végakkordja a magyar képvtselőházban, a miniszterelnök temette el a második ezredének hajnalán Magyarország becsületét, a melyet halottá tett a szerb ripókség, töviskoronát rakván fejére, mintha bizony nem szenvedtünk volna még elegend az első ezredében komoly ellenfelektől, hogy holmi gyermekes passziókban örömet találó apró államocskák ilyenekre mernek vetemedni velünk szemben.

Bizony nagy szerencséseje van annak, a Bánffynak. A helyett, hogy rákényszerítette volna a nemzet a kellő elégtétel megszerzésére, az országgyűlés tudomásul vette azt a semmi elégtételt, a melyet az a válasz magában rejtett, s mielőtt a nemzet es-elleg állást foglalhatott volna a saját becsülete érdekében kormányra ellen, gyász ült a királyi házra s megnémította a szót, a szív hangos verését a fájdalom, a melyet jó királyunk gyászán ő vele együtt mi is éreztünk.

Elvonta a nemzet figyelmét a szerb ripókség legutolsó fázisáról a királyi ház gyászra s az ünnepi készülődés, mely a mult hónap második felében az egész nemzetet lekötötte.

Károly Lajos kir. herczeg halála ismét felszínre hozta a magyar trón öröklésének kérdését, vitatkoztak rajta, persze eredmény nélkül, mert hiszen az ugy meg van állapítva, hogy attól eltérni teljes lehetetlenség. mindamellott, hogy ez a második trónöröklés-halál ismét bonyodalmakba keverte az országot annyival inkább, mert a trónöröklés rendjéről való minden eltérés. roppant veszedelmekkel jár.

II.

Alig tették a sirba Magyarország trónörökösét, ünnepnapra, piros pünkösöd nagy napjára virradt a magyar nemzet. Ezredévi pünkösöd, új életre hívó megerősödést, életösztönt hirdető virágos ünnepe volt a megkészt idei tavasznak, májusi esőt hintve az

életet adó növényzetre, mely alapját te-zí Magyarországnak nagyságának és minden erejének.

De különös, mintha ezen a pünkösöd-ünnepen jobban magukba szállottak volna a magyar nemzet tagjai s kevesebben éreztük volna magukat megtöltve Szent-Lélekkel s kevesebb szó folyt ez ünnepen, mint máskor, nem igen hirdették az ígét a képviselők sem, mindössze három-négy akadt, a ki felhasználva a pünkösödi ünnepek szokásos alkalmát, beszámoló beszédek utján igyekezett kerületében a maga helyzetét annyira-amennyire szilárdabbá tenni.

Mintha csak a lelkiismeret szót volna belőlük: ne kísértsd az Istent, mintha csak maga elé képzelte volna valamennyi az ő választó közönégét s irva látta volna szívükben az intelmet, a melyen elzártak azok magukba, okulva a multaknak tanulságain: »vigyázzatok, nehogy valaki titeket megcsa-jon hitető beszéddel« s megijedt tőle mindenik, magát ismervén meg az elrettentésül felmutatóit s a választók lelki szemé előtt ma már oly világosan álló kísértő képeben.

Pedig talán itt is volna már az ideje, hogy kiki megnyilatkozzék s ön magát állítsa egyszer a választók elé, mielőtt véget érne ez a nagy országgyűlés, a mely három kormányt falt fel s örök időkre szóló törvényeket alkotott, — s ami fő, bevitte a tisztító tüzet a parlament büzhödtt levegőjébe, a szabad szellem tömlőjéből öntve a lelkeket átjáró fuvaltot. De ugyanez az országgyűlés volt

jogától megfosztotta, s midőn ezt a végzést gondnok megfellebbezni akarta, a ker. közgyűlés a felebbezést szótöbbséggel elvetette.

Rendkívüli közgyűlésünk e sérelmet egyhangulag magáévá tette s ennek orvoslása fellett bölcs mérséklettel tanácskozott. Többféle indítványok adtak be.

A nagy többség radikális álláspontot helyezett el, s midőn egyik tekintélyes tanácsbíró azt javasolta, hogy az egyház megegyezzen a szakszónokkal megakkerüléssel minden összeköttetést s tagadja meg az önköltségeket mindaddig, míg az egyház megegyeztelt nem nyer: **felharsant az éljen, a helyeslés.** Fölmerült a 6 ik egyházkerület eszméje is, hogy a velünk egyetértő egyházak kéresek föl a tanácskozáshoz még a nyári gyűlések megtartása előtt.

A mérsékelt elemeknek azonban sikerült elfogadtatni a következő proposíciókat

1. Felterjesztetik a sérelem a jobban értesítendő kerületi gyűléshez orvoslás és elégtétel végett.

2. Átirat intéztetik a testvér egyházak meggyőzésére, hogy ők is nyilatkozzanak e tárgyban.

Az egyházgyűlés egyetértően szavazta a főt. kerületi elnökségnek, hogy az egyházgyűlés h. esperesét behívta a ker. közgyűlésre; — bizalmát és részvétét fejezi ki a beteg Szarka B. esperes iránt; — köszönetet mond Bikki K. helyettes esperesnek, a miért a ker. gyűlésen megjelent, továbbra is megbizta az esperesi teendőket. Ő ugyanis előzőleg a gyűlés színe előtt beadta lemondását.

Röviden most csak ennyit. A számos példányban kinyomatandó memorandumból küldeni fogunk a »Debreczen«-nek is.

Tisztelettel F.-Gyarmat jun. 15. 1896.

Egy gyűlési tag.

Színház és zene.

Dankó Pista hangversenye.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, június 17

Kezdjük az tulajdonképeni referátumon, írjuk meg, hogy igazunk volt tegnap: a közönség nem értette az Angol királynő nyári helyiségébe, ezzel fejezve ki előleges bizalmát Debreczen városának műértő, intelligens közönsége kedvenc dalköltőjének érdekes vállalkozása iránt.

Igen, műértő és intelligens. Olyan közönség gyűlt egybe tegnap este az Angol királynő nyári éttermébe, a mely teljesen méltóképen képviselte Debreczen városát s a mely élénken hirdette azt, hogy az intelligens közönség, a melyik meg tudja ítélni s mérlegelni képes egy-egy ilyen hangversenynek művészi becsét, Dankó Pistát már előre elhalmozta bizalmával, bízalom igazi elismeréssé, sőt élénk lelkesedéssé emelkedett a hangverseny folyamán.

Ha meg akarunk felelni tudósítói tisztünknek, lehetetlen, hogy ki ne törjünk ennek a tegnapi estének az előzményeire, mert csak úgy élvezhetjük valóban ezt a művészt, ha tudjuk teljesen, mi vitte őt reá, hogy erre a hangverseny-köruttra induljon.

Dankó Pista, mint azt a tegnapi közönség is teljes meghatottsággal konstátálta, igen szerény, mondhatni tulszerény ugy is mint primás, ugy is mint zeneszerző, ugy is mint művész s ugy is, mint ember. A mint már tegnap megírtuk róla, tárgyozni cigányprimás korában, a bandája élén sem szokott soha, ő, ha hegedül, belemélyed a darabba művészelképének egész teljességével s pihenő perceit nem alacsonyítja le a tárgyozás kényes módjának alkalmazásával leendő kényes szerzés céljaira, ő csak fix öszegert játszik, de akkor aztán belevarázsolja hegedőjébe az egész valóját.

Ez a szerénysége oda juttatta szegedi primás korában, hogy kénytelen volt magát és műveit, egész tehetségét eladni egy kufár kiadónak azért, mert élnie kellett. A kiadó jó üzlet, busás jövedelmet csinált a Dankó Pista tehetségéből, keltek a nótái, Dankó Pista pedig a derék ember pontosságával hordta neki a dalokat, azért, hogy pár hónap múltán a nyomor álljon a kiadó lelketlensége folytán előtt e egyedül.

Ez az eset tette Dankó Pistát vándor-művésszé s ez az állapot edzette meg lelkét a fájdalom és melancholia izzó kohójában azzá, amit azóta minden dala s vonójának minden mozdulása hirdet a hozzá értőnek s az érző szív emberének. [Mintha azóta ujjaszületett volna Dankó Pista, a dalai egészen más hangnemből fakadnak, átvonul rajtok valami új érzés, mely megkapja az ember lelkét s ragadja magával a művészet ihletett világába, elandalítván odafenn, hogy teljesen élvezhesse minden akkordját, nem zavartatva meg a környezet zajától.

Fényesen bizonyítják különösen a Dankó Pista régebbi és újabb vig nótái, mint ezt tegnap mindenki észrevehette, ha összehasonlította pl. a Pokolnótát a Csitt-csitt dallal, amelyek rokon genre-höz tautoznak ugyan, de mintha az utóbbiban már egy kisse meg volna szürve a jókedv, ugyanugy van ez a többinél. Hasonlítsa csak össze valaki a Vársárhelyi Béla cigány nótáját a tegnapi hallott »Azt mondják a kecskeméti leányok« kezdetű dallal, avagy a Rám sem nézett-et ugyancsak tegnap hallott Balatonnótákkal.

Oh, ezek a balatoni nóták. Igazán nem csodálkozunk, hogy a bíráló bizottság olyan soká válogatta ezen a titkos pályázaton ugyanegy szerzőnek dalai közül a legjobbat, mert nagyon nehéz lehetett még nekik, a zene elismert kritikusainak is megállapítani azokat a precíz különbségeket, a melyek a dicséretre méltott darabok sorrendjét meg kellett hogy határozzák.

Az első díjat nyert, »Zug a szélvész, háborog a Balaton« kezdetű dal, az a laikus fülében is feltétlenül a legjobbnak, legszebbnek hangzik, hanem a többiből nagyon nehéz lehetett kihámozni az elsőt és az utolsót.

Az előadás mindenkit kielégített. Az intelligens közönség teljesen fel tudja azt fogni, hogy egy-egy ilyen ad hoc összedett társulatban nem lehet és nem szabad első rangú művészeket és haoganyagot keresnünk s az előadás bírálatánál nem szabad felötenünk a rendes koncertekhez okvetlenül megkívántató kritikus kothurnust.

Azt elmondhatjuk s ennyi ilyen esetben, midőn az ember nem az előadók, hanem a műveket megy élvezni s a szerzőt ünnepegni hogy a darabok szépségei nem maradtak az előadók tolmácsolásában rejtve a hallgatók előtt, kitűntették azokat az árnyalatokat a

az, a mely éppen nagyfontosságú és messze-kiható munkájával feltámasztotta a hollóknak fekete seregét, a mely aztán a hulláknak, a csatatéren maradt régi nézeteknek dögletes büzet felkavarja, hogy abból éljen a türelmes levegő égnek mindent beborító hatalma alatt.

S ez az országgyűlés csak felkavarat, csatára hívta a különféle elemeket, de érintetlenül hagyta az egyesek lelkét; azoknak megítélése még hátra van, megnyilatkozása is elmaradt. — Ezt várta volna az ember ezen az ezredévi pünkösden, — ezt a megnyilatkozást.

De — ugy látszik — a magyar országgyűlés tagjainak nincs kedvük megnyilatkozni, — szeretnének még tovább is bujkálni a homályban, bizni a programot, az életirányt és vezérlő szellemet a véletlennek könnyelmű kezére. Ők ugy tartják, hogy a fő a mandátum, a kerület mellékes, a kerület elve nem okvetlenül kell, hogy egyezzen a képviselő elvével — minek is, hiszen ma már nem szabad adni reverzálist, — felesleges tehát adni programot is. Mivel pedig az idén mindenki ilyet várt, — elmaradtak a pünkösdi beszámolók.

Ugyanez a lelkiismeret-furdalás hozta napirendre öt teljes évnek lejárta után a kuriai biskodás javaslatát is: nem engedte, hogy ez a mai slendrián továbbra is izzé czudar játékat a politikai életben.

III.

De mielőtt erre térne reá krónikási pen-

nánk, nézzük azokat az eseményeket, amelyek megszakították a kuriai bíraskodásnak képviselőházi tárgyalását.

Események . . . Igen, azok: történelmi alkotó nagy eseményeknek volt az ideje ez a három hét, mely pünkösdi óra lefolyt. A világ történetbe két nagy esemény iródott be alatta örökös tanújaul ennek a néhány napnak, az egyik külföldön, a másik minálunk.

Engedtessék meg, hogy első sorban a kisébbről szólhasson énekm, arról, mely 1500 ember gyászos halálának volt a soktornyú Moszkva városában véletlen okozója . . .

A minden oroszok czárját koronázták május 28-an, hogy törvényesen és a formák betartásával ura kodjék 100 millió rabszolgá felett ezentul korlátlan hata'omma'.

Minden uralkodó elszokta ilyenkor halmozni népét kitűntetésekkel, ajándékokkal, királyi hajlandóságok különböző jeleivel, — egyik kegyelmet ad a politikai bűnösöknek, másik alkotmányt ad népeinek, a harmadik ajándékokat, czimeket, rangokat osztogat. A minden oroszok czárja mit csinált? Talán alkotmányt adott régen szülő népeinek? Talán kegyelmet adott a politikai bűnösöknek, akiket százával küldött szibériai élő-halott rabságra a fiai szeretet nevében az ő atyja 15 évvel azelőtt? Oh nem, ezek nem kaptak kegyelmet a nép milliói is hiába várták a szabadságot, Miklós czár nem örvendeztette meg mindezekkel az ő hű népét, — fiatal neje nem volt képes rávenni, — pedig a szelid német

nő szívéből fel kell tennünk, hogy együtt érez e tekintetben az orosz neppel, — hogy megörvendeztesse a világot életének e fontos pillanatában a szabadságnak egy zsenge fuvalatával: ő mindösze a Menenius Agrippa meséjével s ajándékával örvendeztette meg rajongó népét soktornyú Moszkvának híres vára körül: adott nekik azt, ami kell a népnek: pane m e t c i r c e n s e s.

S ki tudja, nem volt-e igaza? Hiszen még azt sem tudta meg becsülni az orosz nép! 1500 halottnak s még vagy 2000 sebesültnek vére kiált fei: nem vagyunk méltók, hogy embereknek tekintse ek bennünket, világnak nagyjai, s különösen, hogy szabadságot adj nekünk minden oroszok hatalmas czárja, — jó-ágos atyuskánk, hiszen egy darab kenyérért foly ki a vérünk, amelyet egy órával előbb akartunk lenyelni, mint meg lehetett tennünk . . . Hogy tudnánk mi bánni a szabadsággal, — kicsinyek vagyunk még mi arra, — drága atyuskánk!

Bizony, bizony gondolkozóba esik az ember, vajjon nincs-e igaza annak, így gondolkozik, hiszen mindennek megvan a maga ideje, s az nagy kérdés, vajjon az orosz szabadságé elérkezett-e már?!

Hát még ha arra gondolunk, hogy az orosz nemzet csak száz évvel fiatalabb a magyarnál?!

Fejő.

melyek az ilyen, ugyanegy tárgy, karakterü és zenei ritmusu, egy szerző agyából kikerült daraboknak együttes előadásánál, hogy kitűnjenek: az előadás iránt támasztható legnagyobb követelmény. A ki ezzel nem elégszik meg, az ne hallgasson a d h o c dalársulatokat, hanem csakis per eminentiam koncerti énekeseket.

A tegnapi közönség ebből az egyedül helyes szempontból tekintette az előadást s megadva az előadónak is a megérdemelt elismerést, főképen D a n k ó Pistát tüntette ki szeretetének és lelkesedő elismerésének minden jeleivel, s ekkor tünt ki igazán Dankó Pistának a művész világban valóban páratlanul álló szerénysége.

Mint igyekezett a derék művész, ez a nagy tehetségu zeneszerző elhárítani magáról minden elismerést, mennyire nem akarta, hogy magára vegye azokat a tapsokat, amelyek minden szam után olyan elemi erővel törték ki!

Hanem elérkezett aztán a pillanat amelyben háborítlanul ünnepelhetne a jeles művész, amikor felhangzott a taps az idegen szerzők dalaiból összeállított egyvelegnek szóló előadása után. Az ember azt hinné, hogy ez a cigányprimas, aki oly cigányos hévvel tudta kisérni a saját darabjainak énekes előadását; a szóló játékbán vagy nem tud belemelegedni az idegen szerzők érzés világába, vagy ha hévvel és bensőséggel játsza, nem tud megszabadulni a cigányos modortól.

Nem, D a n k ó P i s t a i g a z i művészetel játszott ki ezeket az idegen szerzőktől származó darabokat, oly finom árnyalással, mintha sohasem banda élén, hanem mindig pódiumon játszott volna! Kapott is érte tömérdek éljenti és tapsot.

Az estély éjfélig tartott s általános volt a meggyőződés, hogy a következő, ma este tartandó hangversenyen csak azért nem lesznek többen, mint tegnap mert nem férnek be többben a helyiségbe s hisszük, hogy ez a tapasztalat lehetővé fogja tenni, hogy D a n k ó P i s t a h a r m a d i k hangversenyét már a Bikában tarítsa meg!

K. Gy.

Az új városháza ügye.

Debreczen, június 17.

A városháza ügyében Reichmann Ármán városi bizottsági tag tegnap fellebezést adott be a városi tanácshoz, a melylyel a tanácsnak folyó évi hó 1-én tartott üléséből kelt 5329 sz. végzését megfellebezi.

A fellebezés szövege szerint a következőképen hangzik:

Tekintetes városi Tanács!

Folyó évi június hó 1-én tartott üléséből kelt 5329. sz. végzését tisztelettel megfellebbezem s ezt a következőkben indokolom meg:

A tekintetes tanács fennebb hivatolt végzésének indokolása serelemes, mert komolyan tett s 20,000 forint, bánatpénz letevesével nagyon is számbavehető ajánlatom egész felületesen vette azt át nem számolta a másik ajánlattal szemben, összenem hasonlított a városra abból háramló előnyökét figyelembe nem vette, mit legjobban igazol, hogy a május 31-én d. e. 11 órakor (vasárnap) felbontott ajánlatok felett a tanács már június hó 1-én tehát nem egészen 24 óra alatt végzést hozott, világos tehát, hogy ajánlatom malaz ügyel megérdemlő komolysággal nem is foglalkozhatott.

Azon indokolás, hogy ajánlatom oly munkára vonatkozik, mely az árlejtés tárgyát nem képezte, tévedés, mert a zárlejtés tárgyát a városháza építések képezte, és én erre adtam be ajánlatot, hogy aztán én az építés kivételére jobb módot javasoltam, azért eluta-

sítani nem lehet. A tervek átalakításának szükségége pedig csak annyiban igaz, hogy a mostani felesleges falvastagságok kellő méretűre leszállítván, ez által a helyiségek mind nagyobbodnának, már pedig azt hiszem, ez csak előny, s ezért semminem több kiadás fel nem merülhet, miután tervező építészek részesülnek oly tiszteletdíjban, melyért minden változtatást, részletrajzot elkészíteni kötelesek, s így az alaprajz változásáért nem számíthatnak külön díjazást; és ha nem hajlandók ezt elkészíteni, tekintettel arra, hogy csak a mostani alaprajzi berendezés betartásáról van szó, e l k é s z i t e m d i j t a l a n u l m a g a m. Hogy ezen módosításokból a vitás kérdések hosszú sorozata keletkeznek, csak feltéves; és az meg nem történhetik, — mivel ajánlatomban szoroson precízíroztam mit, hogy csináljak, ebből tehát vitás kérdés nem származhatik, ócska anyagot, kevesebbet használjak fel, mint a mennyit a költségvetés behasználni rendel; s ama kikötésem, hogy ha a tetőfák be nem alkalmazhatók, nekem az új anyag megtérítessék, bármely vállalkozónál is fennáll, miután a költségvetés az ócska fák beépítését elrendeli, már most bárki építse a városházát, — ha az ócska fákat be nem tudja építeni, bizony meg kell fizetni az ujak értékét.

Végül, hogy ajánlatom nem tekinthető egyebnek, mint a közgyűlés előtt tett indítványom megújításának, mely elutasított, nagyon igazolja azon közönytelenséget melyben ajánlatom részesült mert én a közgyűlés előtt igen is indítványoztam a városháza újból építését, de egészen új terv pályázattal, ajánlatom pedig a Havranek s Adriányi-féle terv létesítésére vonatkozik; azt hiszem tehát hogy indítványommal homlok egyenest ellenkező ajánlatot tettem, és ez éppen nem indítvány megújítása.

De hogy ajánlatom kellő méltánylásban nem részesült legfőbb oka az, hogy az műszakilag megbíráva, előnyeik szám szerint kiüntetve nem lettek; mert hát ki a tanács műszaki előadója? az ideiglenes főmérnök, vagyis a ki az újja építésnek a leghevesebb ellenzője, miként lehetne tehát azt várni, hogy az újja építésre kedvező véleményt adjon, amde a Tekintetes Tanács előtt ez tudvalevő dolog volt, és éppen azért ha más ügyben szakértő bizottságot is kitudott küldeni, azt hiszem az sem lett volna felesleges, tekintve az ügy fontosságát, mielőtt ajánlatom elutasított volna, az akár szakérők által álló bizottság, akár magasabb szaktestület által felülbíráltatni.

De financeliter sem vétett ajánlatom figyelembe, mivel azon megezőfolthatatlan állításom, hogy az újjaépítés által a boltoknál előálló helyzet és szaporulat évente legkevesebb 10000 frt jövedelem többletet eredményezne, egyáltalán szóba sem hozott s teljesen figyelmen kívül hagyott.

Műdezek után tehát teljes tisztelettel kérem a Tekintetes tanácsot, hogy fellebbezésemet s ezzel kapcsolatban ajánlatomat a Tekintetes közgyűlés elé terjeszteni méltóztassék; hol is tisztelettel kérem, hogy ajánlatomat arra hivatott s felkerendő szakértő-bizottság által felülbíráltatni, az átalakítással szemben lévő számszerű előnyeit kimutatni, egyáltalán annak kivihetősége iránt tájékoztatást szerezni, és ha kitűnik, hogy ajánlatom, ugy műszaki, mint anyagi szempontból a városra nézve előnyös, elfogadása pedig ajánlatos, úgy velem a tárgyalást újból felvenni, illetve ajánlatomat elfogadni méltóztassék, mely esetben a 40,000 frtból álló biztosítékot azonnal leteszem.

Debreczen, 1896. június hó 16.

alázatos szolgálja:

Beichmann Ármán s. k.,
vállalkozó.

Ujdonságok.

A »Debreczen« július—októberi nevedévre előfizetők, az előfizetés napjától július 1-ig teljesen ingyen kapják lapunkat. Levelezőlapon nyilvánított óhajra mu-

tatványszámokat a »Debreczen«-ből szivesen küld a kiadóhivatal.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola évváró-ünnepé.

A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola ormáról hatalmas nemzeti zászló lengése hirdette, hogy az intézetnek ma ünnepe van. Már jóval tíz óra előtt nagy számban sereglett a diszes uri hölgyközönség az intézet Kossuth-utczai épülete felé, s az ünnepély megnyitakor zsufozásig megtöltötte az iskola dísztermét, a mely — mint minden ilyen alkalommal — ma is nagyon szűknek bizonyult.

A figyelmes szemlélőnek legelőször is az öltött a szemébe, hogy ennek a bájos virágos kertnek a házi ünnepélyben az őrizetere hivatottak közül nagytiszteletű Kiss Albert igazgató-tanácsi elnökön kívül egy á r v a l é l e k s e m j e l e n t m e g. Nagy foku közönyösség, a melynek nem lehet elfogadható mentsége!

Pedig a kik ott voltunk, igazi lelkiörömmel láttuk és hallottuk azt a gyönyörű leánysereget a mely ma főleg a művészi jellegű ismereteinek bemutatásában — oly kiváló sikert mutatott föl, a minőnél különbet egyetlen intézet sem óhajthat magának.

A díszterem keleti végén délszaki növényekkel gazdagon díszített emelvény volt az előadók számára, míg az örömtől ragyogó arcu mamák és rokonok a díszterem többi részét foglalták el, sűrűn betöltve, mint említettük a terem minden zege-zugát.

Az intézetet átlengő neemes, hazafias szellemet kedvesen jellemzi az a körülmény, hogy az ünnep legelső programm száma a Huber-féle »N e m z e t i z a s z l ó « képezte, — a melyet a növendékek énekkara V a r g a J ó z s e f z e n e s é n e k t a n á r v e z e t é s e mellett nagyon szépen adott elő. Ugyanezt a szellemet képviselte a műsor 2-dik pontja: »T e m e t é s k ü l f ö l d ö n « Zichy Géza gróftól, a melyet Varga Stefánia IV. oszt. növendék érzéssel és értelmesen mondott el; valamint a II-dik pont: »A h a z á r ó l k, P e t ő f i S á n d o r t ó l, melyet meg Kovács Irma, V. oszt. növendék nem csak igen szépen és helyesen, hanem lelkesen és lelkesítőleg szavalt el.

A műsor többi pontjai is mind etikailag értékes és kedves dolgok voltak. A növendékek mindannyian, gyönyörűen tudták és jól adták elő mondókáikat, de külön is ki kell emelnünk három szavaltat, a melynek valódi művészi bece volt s a megszokott iskolai szavaltok színvonalán jóval fölül állt: Kiss Ilona felső V-ik oszt. növendék szavaltata, Petőfi Sándor »Kedves vendégek« című költeménye A kisasszony, a kitől nagyon sok sikerült komoly szavaltatot hallott már a felsőbb leányiskolát látogató közönség, ez alkalommal vig szavaltatban mutatta be előadói erejét, s aratott zajos elismerést. V á r a d i I l o n a V. oszt. növendék Ernst Dohm »Lachen und Weinen« című német költeményét gazdag komikai tehetségének öntudatos mérsékésével kitűnően adta elő, — kitűnően még a német kiejtés szempontjából is. És végül E m m e r t h Leona V. oszt. növendék aratott két előző társával egyenlő értékű sikert »Pázmán lovag« művészi előadásával.

Az idegen nyelvű szöveg előadásán az egy Váradi Ilona kivételével, erősen magyaros

accentus lengett át, a mi nagyon érthető is a legmagyarabb magyar városban.

Ha még az apróságok közül **B u g y i** Irma III. o. növendék szavát és **B o t h** Jenke zongora játékát megérdemelt dicsérettel kiemeljük, elmondtunk mindent arról a remekben sikerült iskolai ünnepről, mely méltó büszkeségére válik ennek a jeles intézetnek s az intézet kitűnő igazgatóságának s lelkes, művelt tanári karának.

* Jövöhagyott közgyűlési határozat.

A belügyminiszter a városi hatósághoz ma érkezett leiratával jövöhagyta a városi közgyűlésnek a kőbor cigányoknak kényszerbeállítására vonatkozólag hozott határozatát.

* **Az ev. ref. felsőbb leányiskola a kiállításon.** A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei közül 25 növendék vesz részt abban a tanulmányutban, a melyet az ezredévi országos kiállítás megtekintése végett a ref. felsőbb leányiskolánk nagyérdemű igazgatónöje: **K a l o c s a** Róza urhölgy szervezett. A kiránduló növendékeket dicséretes önfeláldozással ő maga fogja vezetni s kíséri még az intézet egyik nevelőnöje is. A kirándulók valószínűleg június 28-án indulnak. A m. kir. operaház, a népszínház és a budai színház igazgatósága rendkívül mérsékelt árú jegyeket bocsátott az igazgatónök rendelkezésére. Örömmel hozzuk ezeket köztudomásra, mint olyan tényeket, a melyek felsőbb leányiskolánk igazgatónöjének mindenre kiterjedő gondosságát előnyösen jellemzik.

* **Elvi határozat a sertésárlat ügyében.** **D a r á n y i** Ignác földmívelésügyi m. kir. miniszter úgy Hajdúvármegye alispánjához, mint Debreczen sz. kir. város hatóságához ma érkezett leiratában elvi jelentőségű határozatról értesíti az összes törvényhatóságokat. A rendelet körülbelül a következőket tartalmazza: a sertésvesz következtében érvényesített forgalmi korlátozások tárgyában elődömnök (**F e s t e t i c h** volt földmívelésügyi miniszternek) 72132. III. számú rendelete IV. c) pontjának, illetőleg a múlt év nov. 25-én kelt rendelet utolsó bekezdésének módosítása mellett a sertésvesz miatt zár alá vett községekből és az azokkal szomszédságban fekvő határokról e g é s z s é g e s sertéseknek nem leszurásra, hanem t o y á b b t a r t á s c é l j á b ó l kért elszállításra vonatkozó engedélyek megadását a t ö r v é n y h a t ó s á g o k h a t á s k ö r é b e u t a l o m. — Ezen elvi jelentőségű határozaton kívül apróbb eljárási intézkedések tartalmaz még a földmívelésügyi miniszter rendelete.

* **Dankó Pista újabb hangversenyei.** **D a n k ó** Pista tegnap esti hangversenyével annyira frappírozta a közönséget, hogy sokak kérésére hangverseny estéit megtoldja. Azt hisszük hogy Debreczen közönséget nagy hálára kötelezi ezáltal **D a n k ó** Pista, mert egy legalább többeknek nyilik alkalmá élvezni azokat a szívből jövő gyönyörű nótákat, a melyeket csakis egyedül **D a n k ó** Pista tudott teremteni. Még holnap este újra az **A n g o l k i r á l y n ő**-ben rendez egy hangverseny-estét, holnapután pénteken este pedig vagy a **»Dobos-pavillon«**-ban bucsuzik el a debreczeni közönségtől, melyet — mint m a g a m o n d j a — nagyon megszeretett, vagy pedig a **»Biká«**-ban, ha ugyan sikerül ez irányban **T a t á r** Gusztávval egyezésre jutni.

* **A Margit-fürdő kertje** pár nap óta zsfolva van a látogatóktól. Nem is csoda mert oly ügyesen van az berendezve, hogy valóban bámulatos az a tiszta, pormentes levegő, a mely a kertben oly üdítőleg hat a szervezetre — holott az alig párezer lépésnyire levő Nagy

Erdő már valóságos porfészek hozzáképest De természetesen még a pormentes levegő is vékonyulatság szárazon, nem kell azonban megjádni, öblögetőt gyorsan lehet a kertben találni. **Z e c h** József kitűnő sörcsarnoka oly olcsón méri a toroknedvesítőt, hogy a z t mindenki felhasználja. Az igaz hogy megis érdemi.

* **Szerencsétlenül járt üveges.** Végzetessé válható szerencsétlenség történt **L á m** Sándor helybeli jó hírnevű üvegessel, a ki tegnap délután szekereéről lebukva lovainak lábait alá került. Ki tudja milyen szerencsétlenségnek lehetett volna okozója ez az esés, így is az egyik ló úgy a lábára hágtott Lámnak, hogy az menten összerogyott. — Ugy szállították lakására, a hol a rögtön előhívott orvos vette ápolás alá. A bal lába két ujját teljesen szétroncsolta a ló s néhány napig valószínűleg az ágyat kell őriznie a szerencsétlenül járt üvegesnek.

* **Találtatott** a Kis-Várad-utcán a helyi vasut mentén jobb darabból álló bizonyítvány egy francia nevelőnő nevére kiállítva. Igazolt tulajdonosa az irományokat átveheti az I-ső kerületi kapitányságnál.

* **Mától kezdve** félárban kaphatók női gallérok, Lüsztér és selyem köpenyek batiszt és ing-blousok, utazó és reggeli ruhák, matiné, remek diszitett női kalapok **R ó z s a** Lajos női divat-termében, Debreczen, kistemplom-bazár.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, június 17.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Kormányrésztől jelen vannak; Bánffy br. Perczel, Erdély.

A kuria bíraskodás részletes tárgyalásán **S i m a** Ferencz módosítást nyújt be, mely szerint ezentul az 5 frt földadót fizető polgárok választók legyenek. Felhossa e tekintetben a nemzetiségek panaszait, amelyek mind oda irányulnak, hogy a cenzus leszállíttassék.

B á n f f y b. miniszterelnök ellenzi a módosítást, a választási törvény reformjának szükségét a kormány is érzi, de nem látja elérkezettnek az időt, hogy annak behozatalára pozitívigéretet tegyen. Ami **S i m a** azon érvét illeti, hogy a nemzetiségek folyton a cenzus magassága ellen panaszkodnak: szóló ennek a panasznak a jogosultságát egyáltalán nem látja be, mert a magyarságnál a cenzus, azaz az egynegyed telek után fizetendő földadónak átlaga a magyarság által lakott vidékekre nézve körülbelül 32 frt körül jár, míg a román vidékeken alig megy 5 frtra.

U g r o n Gábor a miniszterelnök beszédéhez fűzi szavait s konstatálja, hogy ki-tűnik Bánffy szavaiból az, hogy éppen a magyarság van hátrányban a nemzetiségek mellett, tehát már ebből a szempontból is szükséges a választási törvény módosítása s a cenzus leszállítása, mert az államalkotó magyarság helyzetét minden módon kötelessége emelni a törvényhozásnak. Ajánlja **S i m a** módosítását.

P a l ó n y i Géza ugyanily értelemben szól, mire

B á n f f y rövid polémia után megígéri a választási törvény reformját. **S i m a** indítványát erre visszavonja.

Az ülés további folyamán 155 szakaszt fogadtak el kisebb-nagyobb viták kíséretében néhány lényegtelen módosítással.

Nagyobb vitát keltett **S z a l a y** Károlynak az a módosítása, hogy töröljék a javaslatból azt a szakaszt, mely elrendeli, hogy bizalmi férfiak csakis a kerület választói lehetnek.

P o l ó n y i Géz hosszabb beszédben mutatja ki a szakasznak, mely az eredeti javaslatban nem is volt meg, csakis **P e r c z e l é k** tették bele, tarthatatlanságát, feltünteti azokat az igazságtalanságokat, amelyek egy ilyen rendelkezés törvénybe iktatásából keletkezni fognak. Rámutat arra, hogy ez a szakasz egyenesen azzal a célzattal van a javaslatba szurva, hogy az ellenzékét ki-játssza a kormány, mert tudvalevő, hogy az eddigi gyakorlat fentartására, — epen azért van szükség, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a kormánypárt a hivatalos körök személyzetében mindig rendelkezik elegendő kellő értelmiségű és műveltségű törvényismerő férfiakkal, akik bizalmi férfiakul szerepelhetnek; az ellenzék azonban igen sok kerületben nélkülözni kénytelen táborában a törvényismerő elemet. Pártolja **S z a l a y** K. indítványát.

Ugyancsak a törlés mellett beszéltek röviden **S i m a**, **V a j a y** Szentiványi és **M a d a r á s z** József; védte a szakaszt **P e r c z e l** miniszter s a többség el is fogadta.

Holnap folytatják, ülés vége 2 órakor.

A delegációk.

B u d a p e s t, jun. 17. A Debreczen ered. táv. A magyar delegáció külügyi albizottsága ma d. e. tárgyalta a **F a l k** Miksa előadói jelentését a külügyi politikáról. A bizottság egyhangulag elfogadta a jelentést s azt a teljes ülés elé terjeszti.

A sajtókongresszus.

B u d a p e s t, a »Debr.« ered. táv. A sajtó kongresszus mai ülésén nagy vita volt a felett, hogy a jövő évben Stockholmban, vagy Madridban ülésezzenek-e. A többség Stockholmbra szavazott.

Az asztrofizika haladásáról*)

(A m. kir. orsz. meteorologiai és földmágnességi intézet estélyén, 1893. december 16-án tartott előadás kivonata.)

— Irta és felolvasta: **Kohányi Gyula.** —

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Engedjék meg, hogy az első szó, melyet e helyről önökhöz intézek, a köszöneté legyen. Engedjék, hogy megköszönjem azt a kiüntetés, melyben részesítettek, midőn ez az estén, melyet az én csekélységem előadására van hivatva betölteni: intézetünket, annak fejlődő estélyeit megjelenésükkel szerencsésítették. — Tudom, hogy ez a kiüntetés nem engem, hanem a tárgyat illeti, mely a meghívókon nevem után áll, — bocsássanak meg, ha kevesebbet és igénytelenebbet nyújtok, mint a mennyit és a milyent az ígér! A tárgy ez emberi foglalkozások legmagasztosabbjának gyümölcsét igéri: legyenek elnézők ha e gyümölcsnek az én felszólalásom által nyelendő élvezete nem lesz kielégítő. Igaz, hogy még a felszolgálás, illetve a szellemi táplá-

*) Három év előtt, mikor ez a felolvasás készült, a legújabb dolgokat ölelte fel ez az igénytelen összeállítás, — ma már dersze minden sokkal előbb haladt az ég tudományában, mint ezek a sorok hirdetik. Azonban egyelőre nincs módomban, hogy az igazán legújabbakat is bevegym tárgyalásaim körébe; egyszer talán arra is rá kerül a sor.

K. Gy.

lékká való átalakítás sem az én munkám: úgy adom valamennyit, a mint forrásaimban találtam, a magam egyénisége nagyon kevés helyen működik; munkám csupán a kiválasztás- és csoportosításban áll; — ha nem sikerült volna abból a nagy tömeg gyümölcsből, melyet a tudományos haladás a csillagok vizsgálása közben megérlelt vagy legalább is művelés alá vett, élvezhető szellemi menü-alkotnom: ne kárhoztassák a szakácsot, kinek ez a téren első próbálkozása s eddig még csak a segédmunkások közé sem tartozott! (Igaz, hogy nincs is alárendeltebb foglalkozás, mint a tudományos és irodalmi kuktaság!)

Az első gondolat, melyet kitűzött tárgyamról ez estén előadok, szintén nem az enyém. Ne vegyék rossz néven, ha oda fordulok bevezetésért, a hol az első biztatást nyrtém, hogy ezzel a tárggyal foglalkozzam; bocsásuk meg, ha a csillagászati ismeretek terjesztése terén első kísérletemnél szintén buzdítóhoz fordulok: előadásomat K ö v e s l i g e t h y Radó dr egyetemi tanár ur szavaival kezdem.

Ö a Természettudományi Közlöny XVII. pöfűzetében az U j s z e m p o n t o k r o l i r a f i z i k a i a s z t r o n o m i á b a n s e s z a v a k k a l k e z d i : „Több ízben és mindig tekintélyes oldalról hallom azt a megjegyzést, hogy a tulajdonképeni asztronómia fejlődésének oly kimagasló pontját érte el, hogy lényeges haladás a legközelebbi időben az eddig csupán mostoha testvérenek tekintett asztrófizikától, vagy fizikai asztronomiától várható.”

Azonban nálunk, hol negyvenöt év óta perben fekszik Uránia felszentelt temploma s nem maradt meg belőle egyéb, mint egy köp-pillér, melyen ma a gellérthegyi cizadella falain át kinagaszó három árboz egyike áll: talán nem fölösleges az a kérdés sem, vajjon mi maga a fizikai asztronómia?

Feleletünk, hogy a fizikai asztronómia feladata, hogy a tőlünk roppant messzeségben tündöklő égitestek fizikai és kémiai alkatait vizsgálja, kifürkészve, vajjon miféle anyagok alkotják azokat, sőt hogy megvannak-e rajtuk a föltételek, hogy szerves élet képződhessék felszínükön s milyenek lehetnek ezek, — ha csakugyan megvannak a szomszéd világokon?

Ezek kitudására nem volt és nincs más eszközünk, mint a mindenség Achillese, a gyorslábú fény, melynek azonban, épen gyorsasága miatt, több hibája is akad s ezért igen sokáig nem voltak képesek megtalálni a módszert, mely az asztrófizika kulcsát kezünkbe adhatná. — Három évtizeddel eze őtt történt, hogy B u n s e n és K i r c h h o f f megismerlák az első spektroszkópot. Valamint három évszázad előtt az akkor feltalált teleszkóp ráirányítván az emberiség szemét a magas égboltra: mindenki a feltaláló nyomdokaiba akart lépni s mindnyájan a mechanika törvényeit akarták az ég mozgásában — s nem sikertelenül! behozonyítva látni: épenúgy a spektrálanalízis tudománya is magán viseli a két első évtizedben a két feltaláló különös irányának bélyegét. Mindenki kémiai elemeket keresett az égitestekben s ekképen akaratlanul is — épen úgy, mint 200 év előtt, más tudomány oszlopait erősítették, mint a melynek munkásai voltak. A G a l i l e i utódai a csillagokat vizsgálva a mechanikát fektették szírd alapra: a B u n s e n utódai pedig — épen, mint maga K i r c h o f f — a szintépp fizikai tüneményeit vizsgálva a M e n d e l e j e f f kémiai elméletéhez hordták az épületköveket, felfedezvén oly elemeket az égitestekben melyek a Földön nem találhatók, de Mendeleyeff elmélete létezésüket előre megjósolta. Ebből az akaratlan eltevelyedésből csak a hetvenes évek végén kezdett kibontakozni a spektrálanalízis, a fénymérések tüzetes végrehajtásával s a mechanikai hőelmélet megerősödésével. E mérések önkénytelenül rávezették az asztrófizikusokat arra, hogy az ég nemcsak anyagi pent- és tömegrendszeret, hanem valóságos égitesteket tartalmaz, melyeknek épúgy van a fizikájuk, mint ami bolygónknak, a Földnek, melynek tanulmányozá-

sához az ember, bár évezredek óta él rajta, csak a legújabb időkben fogott serényen hozzá.*)

A csillagászatban tehát, mint említettem, a legutóbbi időben még jobban előtérbe lépett a fizikai irányzat, mint akár a század elején. Nem mintha az elméletet s a csupán matematikai részeket elhanyagolták volna, mert e részben is jelentős munkák láttak napvilágot: de a legfontosabb asztronómiai felfedezések egész sorra csupán a fizikai módszerhez, különösen a fotográfiának az égre való alkalmazásához fűződik. E fizikai irányzat indította H e r m a n J. Kleint, a S i r i u s és G a e a népszerű folyóiratok szerkesztőjét arra a lépésre, hogy „Jahrbuch der Astronomie und Geophysik” ezimen új vállalatot indítson meg, melyben e tudományoknak a legújabb haladásait egybeallítsa. Az 1891. évben jelent meg az első kötet, mely az 1890. év vivmányait tárgyalja, az előző vizsgálatokat is figyelmére méltatván. Azóta minden év hozott egy kötetet s a kézen forgó három alappan akarom előadni a legújabb eredményeket; leginkább az egyes megfigyelőket, de sokszor Kleint beszéltetvén. Ahol azonban Jahrbuch nem nyújt eleget, más munkához fordultam.

(Folyt. köv.)

Ezek a kac-kariugós izék odafönt, mint tesszik látni paragrafusok. Ma már mindent § ba gyúrnak. A régi divatú, első cikkely, második cikkely már nem existál többé. Mark Tvaink hosszú regényeket írt, most rövideket gyárt; az emberek előbb hosszú cikkelyekkel ölték az időt, most pedig paragrafusokban utaznak. Mostanság csak betüvel élünk és ritkán kenyérrel. Paragrafusos szabályrendeletünk van minden képzelhető és képzelhetetlen dologokról. Éppenséggel nem lephet meg hát bennünket, ha rövid idő múlva, a közgyűlés asztalára kerül a

Szabályrendelet az öngyilkosságról.

mely a következő paragrafusokat tartalmazza:

1. § Öngyilkos az, aki magát gyilkolja meg és nem mást.
2. §. Az öngyilkosság nem büntetendő cselekmény, mert azt, aki elköltöztött az árnyékvilágból, meg strófolni már nem lehet.
3. §. Az öngyilkosságot el lehet követni épületben, vagy bekerített helyen, hová az öngyilkosjelölt betörés vagy bemászás által juthat. El lehet továbbá követni a szabad ég alatt is, de erre, olyan időt kell választani, mikor sem eső, sem hó nem esik; továbbá mikor a talaj nem sáros, a levegő nem ködös, mert tudvalevő, hogy sáros es ködös időben könnyen náthat kaphat a halandó.
4. §. Az öngyilkosság nemei a következőkben állapítatnak meg:
5. §. Az öngyilkosságot el lehet követni éleunalom, csalódott szerelem és pénztelenség miatt, nem szólva egyéb okokról, mint tesszük étvágytalanság, gyomorgörcs s a többi.
6. §. Anyósoknak öngyilkosokká válniok nem szabad, mert különben a férjek nagyon elkanászkodnának.
7. §. Aki egy izben már megöngyilkolta magát, annak tiltva van másodizben is az öngyilkosság útjára lépni.
8. §. Aki öngyilkossá akar válni, köteles erre a hatóság engedélyét kikérni. A kérvényhez, mely 1 forintos bélyegjeggyel is ellátandó, csatolandó a honossági, illetőségi, erkölcsi

* Az e téren elért eredményeket esetleg külön cikkben fogjuk a „Debreczen” t. olvasóival megismertetni.

és adóbizonyítvány, a keresztelőlevél, az iskolalátogatási és himlőoltási bizonyítvány.

Azon esetben pedig, ha férfi a kérvényező, igazolandó továbbá, hogy katonakötelezettségének immár teljesen eleget tett.

9. §. Hatósági engedély nélkül öngyilkosságot elkövetni azon esetben lehet, ha az illető jól megfontolja, hogy ez tiltott körülmény.

10. §. Jelen szabályrendelet a jövő hónap közepe felé lép életbe.

Kidobott háziur.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 17.

A következőkben előadandó eset bizonyítja, hogy történnék még az ég alatt oly dolgok, a melyek a világ rendes folyásával nincsenek összhangban. Legalább mostanáig azon általános vélemény uralkodott, hogy csak a lakásokat steigeroló házi urak brutálisak. Különben a házi urak mindig mindig brutálisak. (A rendőrség is az.) Az évnegyedek végén manapság már nem az adók jajgatásai hallatszanak az utcán, mint hajdanta Rómában, mert ezek most csak nyögnek, hanem a kisteigeroltjakok panasza.

A krónika azonban most olyan eseményt kénytelen megörökíteni, mely e megszokott dolgokkal teljesen ellentétben áll. Az eset részletei a következők:

M. György tanító nyugalomba vonult és e jól megérdemelt nyugalmát Debreczenben akarja átélni. Ezért megtakarított pénzecskejével megvette N. mázoló házáat, a melyben körülbelül 7 család lakik. A régi háziur bemutatta a lakóknak az új háziurat, de a lakók körében ez a legnagyobb izgalmat idézte elő, de korántsem azért, mintha féltek volna újabb steigerolásról vagy pedig az új háziur szépségeitől, hanem egyszerűen kijelentették, hogy a háziur nekik nem tetszik. — Nem vagyunk olyan helyzetben, hogy bővebb felvilágosításokat adhassunk arról, vajjon a különös lakóknak mi nem tetszett, — az új háziur tanítói szalonszínű kabátja, vagy az iskolai fejelemet fenntartó szigorú tekintete. Azonban tény, hogy a lakók az ügy megbeszélése végett tanácskozárra gyűltek össze. E gyűlésen megjelentek az összes lakók, a szavazás fejeként és nyíltan történt. Voltak ugyan néhányan, kik az ügy fontos volta miatt titkos szavazást akartak.

A gyűlésen a hirneves D., a lakók feje elnökölt és Szilágyi Dezsőnél is szigorubbantartotta fenn a rendet.

Ugyanis D. a mult ősszel a cirkusban, mint dilettáns akrobata földhöz vágott több jeles erőművészt s így könnyen érthető, hogy a gyűlésezők a legnagyobb buzgalommal teljesítették az elnök utasításait.

A maga nemében páratlan gyűlés végre azon határozatot hozta, hogy az új háziur a lakóknak nem tetszik s nem is fogadják a háziurnak.

M. György ez idő óta már több ízben kísérlette meg a kemény szívű lakókat megkérlelni s elakarta foglalni jogos tulajdonát. A lakók azonban hajthatatlanok maradtak és egyszerűen kidobták az új háziurat.

D. a lakók szilárd elhatározását a következő szavakkal erősítette meg:

— Ha visszajön még egyszer paprikássá aprítom össze.

M. Györgynek azonban szándékában sincs paprikássá átváltozni, de jogos tulajdonát nem akarja elhagyni s a rendőrséghez fordult.

A rendőrség most újabb gyűlésre hívja össze az alkotmányos úrmű lakókat.

Ezen hivatalos forrásból kapott értesülésünkkel szemben a lakók egyike azt közli velünk, hogy az említett háziur ellen annyiban van kifogások, hogy az a régebbi szokásoktól eltérő fizetési módokat akart behozni, a mit a lakók nem akarnak elfogadni. A ki-

dobásra vonatkozólag pedig azt adja elő, hogy M. egy a háziasszony és egyik lakója között kifejlődött csetepaté után kifutott az utcára és fennhangon kiáltotta:
— Tulaj! Kidobtak.
A tárryalás alkalmával majd kiderül, hogy a háziur kidobásáról mi a való.

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet. 89

Malvine szerelme.

(Folytatás.)

— Szólj, szólj! Csodálatos borzalom futja át valómat, mit még nem éreztem. Mit akarsz velem? Meg akarsz ölni és szeretsz? Oh, ha meg tudnál ölni, megáldanálak végső lehelletemmel; de te nem tudsz engem megölni, mert szeretsz.

— Szeretlek, szeretlek és mégis megöllek. Egy kegyetlen szóval foglak megölni, melynek iszonyúságát még föl sem bírom fogni egész nagyszerűségében; oh, ahhoz a te sasróptű szellemed kell; én csak gyöngye leány vagyok, ki csak szeretni tudok és most halálos félelemben vergődöm miattid és szerelmemért.

— Malvine, te iszonyu kezdesz lenni most, hogy arra a pontra jutottam, midőn nem értelek.

— És mégis meg kell lenni, meg kell értened, meg kell tudnod, hogy ma a borzalmak és gyötrelmek órája érkezett meg. Magyar! a hatvani és isaszegi ütközetek óta győzelemről győzelemre halad nemzeted. Kivivta hazája szabadságát, kimondta a magyar állam függetlenségét, visszavette az ellenségtől ősi fővárosát, ma vette be Budavárát és a nemzet fejevei ma az ország három oldalán pihennek győzelmesen és talán e sokat szenvedett nép most e csendes éjszakán győzelmi ünnepélyről álmodik konyhában, palotában és örömmittasan susogja: Él magyar, áll Buda még!

Az ifju honvéd lázas remegéssel hallgatá az átszellemült leány magasztos beszédét és midőn ennek ajakán az utolsó szívet gyújtó szavak elzengtek, oda rohant hozzá és megcsókolta azt a zengő ajkat.

A leány a váratlan csók üdvétől elszédülve roskadt egy karszékbe, arca holt halálán lett, míg a megcsókolt ajkak szélein valami földöntúli gyönyör vonaglott.

— Oh... oh! — rebegé a reszkető leány — minő guny volt e csók... és mégis... köszönöm... boldog vagyok... egy csókot lophattam tőled... úgy raboltam azt, mint egy utonálló, kikutattam a helyet, hol e kincs rejtve volt és midőn rátaláltam s te átadtad, akkor futóm beléd a gyilkot, hogy megátkozd a rablót! Minő guny volt e csók!... de köszönöm... a rabló boldog. És most fogadd el a halálos döfést. Mindaz, a mit elmondtam, való, igaz és mégis hiu káprázat, mely szétoszlik a jövő nap hajnalával. — Hazádnak, mely mentve hiszi magát, ma e győzelmes napján adták be a mérget. Még élni, vonaglni fog egyideig; de a vonaglást biztos és kínos halál követi. Ma kettős hirt vettem titkos ügyvivőim-től, mind a két hirt már a hangverseny előhatározása alkalmával mint valószínű előre tudtam, most, a mi akkor csak valószínű volt, mint tény mondhatom el neked. Az egyik Budavár bevételét hirdeti, a másik Varsóból jött: ma köttetett meg a szerződés Varsóban az oroszok csárjával; Paskievics orosz tábornok indul meg roppant seregével hazádat eltiporni. Nincs, nincs menekvés! Kivánsz-e még élni Villámvezér!?

Most egyszerre két halálsápadt arcot mutatott a lámpa borongó világa. Kisérteties csend állott be a rideg szobában; mintha sötét árnylatban élve eltemetettek bámulnának egy-

másra merev ijedséggel, midőn utószor számot vetnek az élettel.

A honvédtiszt lassan bocsátkozott le a pamlagra, fejét tenyerébe hajtotta s érzékei tompa kábulásba estek. Nincs iszonyubb valami, mint midőn a nagy fájdalom fölülmulja önmagát, nem jut hanghoz, nincsenek könnyei, hogy kitombolhatná magát, hanem az elszorult lélekzet visszafojtja a kebelbe minden szenvedést és beáll az a fásult, tehetetlen nyugalom, melynek nem lehet nevet adni. A kárhozát gyötrelme nem a szaggató, nyilalló fájdalom, hanem a vérfagyasztó siri csend.

Malvine most csendesen esuzzott az ifjuhoz, megérinté az ifju kezét, melyen a szép fő nyugodott s reszkette sultogá

— Nem átkoztad meg az ajkat, melyet megcsókoltál? Nem mondtam-e igazat, hogy a Villámvezér meghal ma? nem öltelek-e meg?

Az ifju arcán fölengedt a merevség fagya, az arcz újra életet nyert s valami szelíd, lemondó bánat önté el vonásait.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Szállítók figyelmébe. A temesvári 7. sz. hadtestparancsnokság közös biztosító bizottsága a debreczeni honvédsapatok részére szükséges zab, széna, száma, tűzifa és kőszén beszerzése iránt 1896. június hó 30-ik napjára pályázatot hirdet, mely körülményről érdekelteket azzal értesíti a debreczeni kereskedelmi és iparkamara, hogy a feltételek a kamara hivatalában (Hatvan-utca 1445. sz.) megtekinthetők.

Tűzifa szállítás Szerbiába. A szerb hadügyminiszterium több mennyiségű tűzifa beszerzése iránt 1896. jun. 15, 18, 22, 25 és 29-iki lejáratral pályázatot hirdet; mely körülményről az érdekelteket azzal értesíti a debreczeni kereskedelmi és iparkamara, hogy a vonatkozó feltételek a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál (Budapest, kereskedelemügyi miniszterium) megtekinthetők.

Budapesti gabonatözsde

június 16.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	6.60	76	6.65—6.80
"	77	6.60	78	6.65—6.80
"	79	6.75	80	6.30—7.90
Tiszavidéki ó	75	6.60	76	6.65—6.80
"	77	6.60	78	6.65—6.80
"	79	6.75	80	6.80—6.90
Pestvidéki ó	75	6.60	76	6.65—6.80
"	77	6.60	78	6.65—6.80
"	79	6.80	80	6.80—6.90
Fehérmegyei ó	75	6.60	76	6.65—6.80
"	77	6.60	78	6.65—6.80
"	79	6.75—6.80	80	6.85—7.00
Bácskai "	75	6.70—6.80	76	6.75—6.90
"	77	6.70—6.80	78	6.75—6.90
"	79	6.85—7.00	80	6.95—7.00
Észak magy. "	75	6.70—6.80	76	6.75—6.90
"	77	6.70—6.80	78	6.75—6.90
"	79	6.85—7.00	80	6.95—7.00

Kőbányai sertés-piacz.

június 16.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Óreg közép (páronként 300—400 klg

sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — — krig. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg. — sulyban 40—50 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — — 48—50 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép (páronként 220 — 280 klgmíg terjedő sulyban) 44 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban 43—44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmíg. terjedő sulyban 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi júni hó 14-ik napján volt készletben 8902 drb. 1896. június hó 15. napján felhajtaltott 22 drb. 1896 június 15. napján elszállítatot 15 drb. 1896. évi június hó 16-ik napjára maradt 8880 Sertésforgalom üzletirányzata változatlan.

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, valamint utókúra gyanánt, egy ezen viz, valamint egyéb savanyú vizek használata után: a

MATTONI-FELÉ
GISSHÜBLER
SÁVANYÚ-KÚT

Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Reudeni (de thermis, Carlsbadensis tractatus) ugy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanyukut Karlsbad dicsőségére szolgál, a hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. (Lochner udvari tanácsos monográfiája Giesshübler Puschteinről.)

Hirdetmény.

Van szerencsem a nagyérdemű fogyasztó közönség szives tudomására adni, hogy

folyó hó 15-től

Sas-utcán a központon

az öreg

Vilmos-féle vendéglő

és

Sörcsarnok

kezelését magamra vállaltam. Kérem az eddig tanusított jóindulatokat ezen új vállalomra is kiterjeszteni.

Kész szolgálattal

Péter Pál

vendéglő-kezelő.

Bérbeadó birtok

a mihálydi határban.

Debreczentől 3 órányi, a kallósemjéni vasuti állomástól 1 órányi távolságra — 400 hold szántó, 90 hold kaszálóból álló tagos birtok, a rajta lévő jöszág és felszereléssel családi körülmények miatt olcsó árban azonnal

bérbeadó.

Értekezhetni **TURAI FARKAS** hirdetési közvetítő irodájában.

Csőd alatti kiárulás.

Köztudomásra hozom, hogy

GYENES LAJOS

csődtömegéhez

leltározott **női divatárak** u. m. **ruhaszövetek, ruhadiszek, különféle szalagok czérnák, selymek; gombok, bali belépők, kész kötények, ingek, napernyők, esernyők, harisnyák, kötőpamutok** stb.

Továbbá **férfi, nyári, téli és torna ingek, gallérok, kéz-
zelők, nyakkendők, sirko-
szoruk**, szóval az összes bolti áruk, — melyek legnagyobb része

a legutóbbi időben szereztetett be,

a bíróság határozata folytán

folyó évi június 15-től kezdve

**Gyenes Lajos üzlethelyi-
ségében** a n. é. közönség igényeihez képest, kisebb nagyobb mennyiségben

✕ GYÁRI ÁRON ALÓL ✕

kiárulás útján értékesíttetnek.

TÖMEGGONDNOK.

BALOG EDE ügynökségi irodája

Nagyvárad-utca 2125 sz. a.

Közvetít olesó kamatu törlesztéses jelzálog kölcsönöket 300 frttól kezdve bármily magas összegben.

Továbbá **birtok eladás és vételét** a leggyorsabban eszközölsz a vételt kölcsön ki-
eszközlésével elősegíti.

Felkérem az eladó és vevőket, hogy ebbeli szándékukat irodámban előjegyeztetni sziveskedjenek, hol is minden megbízást a leggyorsabban és legpontosabban teljesítek.

Előleges költséget nem fogadok el.

Irodám útján eladók:

80 hold tanya birtok — közel a városhoz — kellő gazdasági épületekkel jutányos feltételek mellett azonnal eladó. — Van rajta 10.000 frt törlesztési kölcsön, mely továbbra is rajta hagyható.

A Posta kertben **2 hold föld** — mely gyár telepre is igen alkalmas — kedvező feltételek mellett eladó. Ez esetleg parcellánként is eladatik.

A Kisvárad-útczán **egy szép ház uri lakásokkal** azonnal eladó. Feltételek kedvezők.

Kis-Mester-útczán egy sarok épület, melyben egy bolti helyiség, 3 szoba, konyha, pincz és egyéb mellék helyiségek vannak, jó ivóvízü kut és kerttel, azonnal eladó.

Feltételek kedvezők.

Egy cséplő garnitúra teljesen jó karban, azonnal eladó.

Liba-útczán **egy telek** olesó árban megvehető. Bővebb értesítést nyújt s vidéki tudakozódásokra teljesen díjtalannal válaszol posta fordultával

BALOG EDE

ügynökségi irodája Debreczen, n.-várad-u. 2125.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZEKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és
üditő ital

mindenütt kapható.

Mint gyógyviz páratlan hatása a következő betegségek gyógyításánál, mint: Az emésztő szervek bajai, gyomor és bélhurut, gyomorégés, étvágyhiány emésztéhetlenség, valamint a **sárgaság** és **vérszegénység** minden neme. Mint borviz és üditő ital világhírré tett szert, borral vagy gyümölcszörppel egyaránt kellemes.

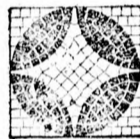
Kizárólagos nagybani raktár Debreczen és vidékére:

Kontsek Gézánál

Kossuth-utca.

2 literes, 1 literes és 0.5 literes palackban.

Viszont eladók és vendéglősök előnyárban részesülnek.

MELOCCO PÉTER

BUDAPEST

VI. Dévai utca 21.

Égygyel ingyen és kimentve.

Ásványvízüzlet, cementárnyagár és betonépítési vállalat.

Cementesüveg minden nagyságban.

Égygyel ingyen és kimentve.

Elvállal városi csatornázásokat, szilip. és vízépítvényeket, cementbetonbunkolókat, gépalapozásokat stb.

Szabad és kötött szénsavban igen gazdag és vegyi összetételénél fogva a

Sztojikai savanyuvíz

a leghíresebb orvosi tekintélyek által ajánlva, mint **gyógyviz**, ugyszintén mint **üditő ital, tisztán** vagy **borral az ásványvizek legkitünőbbike és a legolcsóbb,**

1 láda 40 üveggel frt 4.40,

a ládat 40 üres üveggel együtt 2 frtért visszaveszem.

Leidenfrost Ármin

fűszer, gyarmat, ásványvíz áru kereskedő.